

ANNA-LISA HELLE:

### MARTIN LUTHER - REFORMATORN?

"ATT HA INYMPAT SYNDAFÖRESTÄLLNINGEN - VILKET VAR DET EGENTLIGA "SYNDAFALLET", - OCH BEKAJAT MÄNSKLIGHETEN MED DETTA OFÖRNUFTIGA, LIVSHÄMMANDE OCH HATFRÄMJANDE KOMPLEX AV OUNDVILIG OCH OUTPLÅNLIG SYNDABÖRDA, ÄR DEN STÖRSTA FÖRBRYTELSE - VÄRDIG EN DJÄVUL - SOM BEGÅTTS MOT MÄNSKLIGHETEN." HENRY T. LAURENCEY

MARTIN LUTHER VAR SON TILL BERGSMANNEN HANS LUTHER OCH DENNES HUSTRU MARGARETA ZIEGLER OCH FÖRSTFÖDD BLAND ÅTMINSTONE SJU SYSKON. VID DOPET DEN 11 NOVEMBER 1483, MÖJLIGEN 1484, FICK HAN EFTER DEN DAGEN SITT NAMN.

UPPFOSTRAN I HEMMET PRÄGLADES AV STRÄNGHET INTILL HÄRDHET, ENLIGT VISSA UPPGIFTER LÄR HAN HA PRYGLATS VARJE DAG AV SIN FAR IBLAND UPP TILL 15 GÅNGER OM DAGEN. DETTA ÄR AV VIKT ATT KÄNNA TILL FÖR ATT MAN SKALL KUNNA FÖRSTÅ HANS SENARE UTVECKLING. GENOM DENNA DRESSYR SKAPADES HOS HONOM EN SKYGGHET OCH ÅNGEST, SOM SKULLE KOMMA ATT STARKT PRÄGLA HELA HANS LIVSINSTÄLLNING. HANS DÖDS- OCH SEXUALÅNGEST FÅR MAN VÄL TILL STÖRSTA DELEN BETRakta SOM EN FÖLJD AV DEN STARKA PSYKISKA PRESSEN I HEMMET. HANS SKYGGHET ÖKADES NATURLIGTVIS OCKSÅ GENOM DEN ÖVERTRO I VILKEN HAN VÄXTE UPP. MODERNES RÄDSLOR FÖR SOL- OCH MÅNFÖRMÖRKELSER, FÖR HÄXOR OCH ALLEHANDA TROLL, FÖR DJÄVULEN OCH ALLT MELLAN HIMMEL OCH JORD ÖVERFÖRDES PÅ SONEN. I DET AVSEENDET FÖRBLEV HAN HELA LIVET ETT BARN AV SIN TID.

ALLT SOM SKRÄMDE HONOM UPPFATTADE HAN SOM DJÄVULEN, PRAKTISKT TAGET HELA SIN LEVNAD ANSÅG HAN SIG FÖRFÖLJD AV DENNE. JA, VID NÅGOT TILLFÄLLE LÄR HAN T.O.M. HA YTTRAT ATT "NÄR JAG SÅG PÅ KRISTUS, SÅG JAG DJÄVULEN!" HANS SYND- OCH SKULDKÄNSLA BLEV PÅ SÅ SÄTT SÅ SJUKLIGT UTVECKLAD ATT DESSA SVÅRA TVÅNGSFÖRESTÄLLNINGAR IBLAND STEGRADES TILL VANSINNE. ETT ÄR VISST. OM NÄRVARO AV FRID INOM EN MÄNNISKA ÄR DETSAMMA SOM NÄRVARO AV GUD, HAR LUTHER VARIT LÅNGT IFRÅN GUD. BEKANT ÄR JU HANS KÄNDA YTTRANDE: "JAG HAR ALDRIG KÄNT FRID!"

DE HÅRDA ERFARENHETERNA FRÅN HEMMET UPPREPADES I SKOLAN. ALLT EFTER SOM HAN VÄXTE UPP BLEV DEN ÅNGESTFULLA RELIGIÖSA FRÅGA, SOM NÄSTAN ALLA STÄLLDE SIG VID MEDELTIDENS SLUT ÄVEN FÖR HONOM DEN ENDA VÄSENTLIGA. HUR SKALL JAG UNDGA DEN HOTANDE DOMEN OCH HUR SKALL JAG BLI RÄTTFÄRDIG INFÖR GUD? LIKSOM HAN FRUKTADE SIN JORDISKE FADER SÅ FRUKTADE HAN OCKSÅ DEN HIMMELSKE FADERN OCH KUNDE INTE FÖRESTÄLLA SIG HONOM ANNAT ÄN SOM DEN STRÄNGE DOMAREN.

FRÅGAN BLEV AKTUELL UNDER EN VISTELSE I MAGDEBURG ÅREN 1497-98, DÄR HAN SATTES I EN SKOLA TILLHÖRANDE "DET GEMENSAMMA LIVETS BRÖDER". HÄR SKULLE TVÅ INTRYCK FÅ STOR BETYDELSE FÖR HONOM. DEN KATOLSKA DOMENS PRAKTFULLA GUDSTJÄNST, SOM SÅ FAST HOS HONOM ROTADE VÖRDNADEN FÖR DEN KATOLSKA MÄSSAN, ATT HAN I FRÅGA OM DENNA ALLTID BLEV STARKT KONSERVATIV OCH ÅSYNEN AV EN FURSTE AV MANSFELD I BOTGÖRARDRÄKT, VILKET VÄCKTE TANKEN ATT PÅ DEN VÄGEN VINNA EN NÄDIG GUD.

EN LUGN TID INTRÄDDE, DÅ HAN 1498 KOM TILL HÖGRE SKOLAN I EISENACH OCH DÄR TOGS OM HAND AV DEN ANSEDDA BORGAREN CUNZ COTTEN OCH DENNES HUSTRU URSULA. DÄR FANN HAN DET IDEAL FÖR FAMILJELIVET OCH KÄRLEKEN MELLAN MAN OCH HUSTRU, SOM HAN SEDÅN ALDRIG KUNDE GLÖMMA. TROLIGEN RÄDDADE DE TRE LJUSA ÅREN I EISENACH DEN UNGE LUTHER FRÅN ATT GÅ UNDER I GRUBBEL.

ÅR 1501 SKREVS HAN IN VID ERFURTS UNIVERSITET FÖR ATT ENLIGT FADERNS ÖNSKAN ÄGNA SIG ÅT JURIDIKEN, OCH SÅ SMÅNINGOM BLEV HAN FÄRDIG JURIST, MEN DÅ HAN VID UNIVERSITETET PÅTRÄFFAT EN LATINSK BIBEL OCH MED IVER STUDERAT DENNA, BÖRJADE ÅTER DET RELIGIÖSA PROBLEMET ATT TRÄDA I FÖRGRUNDEN. EN VÄNS DÖD ÖKADE TANKEN PÅ GUD OCH DOMEN OCH PESTENS HÄRJNINGAR KRING ERFURT UPPJAGADE OCKSÅ NY ÅNGEST. PÅ SÅ SÄTT VAR DET GANSKA FÖRKLARLIGT ATT HAN, PÅ ÅTERVÄG FRÅN ETT BESÖK I FÖRÄLDRAHEMMET, GENOM ETT BLIXTNED-



SLAG DREVS TILL UTROPET: "HJÄLP, S:t ANNA, JAG VILL BLI MUNK". FÖR ATT FÖLJA SITT SAMVETE OCH HÅLLA SITT LÖFTE INTRÄDDE HAN MOT FADERNS ÖNSKAN I "DE REFORMERADE AUGUSTINEREREMITERNAS" KLOSTER I ERFURT. EFTER ETT NOVISÅR AVLÅDE DEN 23-ÅRIGE MAGISTERN PROFESSIO OCH BLEV MUNK.

HAN HADE GÅTT IN I KLOSTRET FÖR ATT KUNNA ÖVERVINNA DET ONDAS MAKT INOM SIG, HÖGMODET, EGENVILJAN, DEN BRISTANDE KÄRLEKEN TILL GUD O.S.V. ENLIGT POPULÄR KATOLSK TEORI VAR LUTHERS VERKLIGA STÖTESTEN SEXUALDRIFTEN, "ÅT VILKEN HAN SKULLE HA HEMFALLIT I ERFURT ELLER REDAN MED FRU URSULA I EISENACH", SOM NORDISK FAMILJEBOK UTTRYCKER DET. PÅ MEDELTIDA VIS VILLE HAN GENOM EN ASKETISK LIVSFÖRING VINNA EN NÄDIG GUD OCH I DEN TEOLOGI, SOM HAN LÄRT KÄNNA, VAR EN HUVUDSATS DEN ATT MÄNNISKAN KAN PÅ DET SEDLIGA OMRÅDET GÖRA VAD HON VILL. MEN TROTS ATT HAN BEDREV VARJEHANDA SPÄKNINGAR MED EN IVER, SOM FRAMKALLADE KROPPSLIG SJUKDOM GAV DE HONOM INGEN FRID.

UNDER KLOSTERTIDEN ÄGNADE SIG LUTHER OCKSÅ ENLIGT ORDENSBeslut ÅT TEOLOGISKA STUDIER OCH INFÖRDES DÅ HELT PÅ "DEN NYA VÄGEN", D.V.S. DEN SENARE NOMINALISMEN, DEN RIKTNING INOM MEDELTIDSFILOSOFIEN, SOM BETRAKTADE ALLMÄNBEGREPPET "UNIVERSALIA", SOM BLOTT ABSTRAKTIONER PÅ TINGEN, SOM ENSAMMA TILLMÄTTES SJÄLVSTÄNDIG VERKLIGHET. DEN MOTSATTA ÅSIKTEN VAR REALISM, SOM FATTADE BEGREPPEN SOM VERKLIGHETER, OBEROENDE AV TINGEN. DÄREMOT TRÄNGDE HAN ALDRIG NÄRMARE IN I TOMAS FRÅN AQUINO OCH DEN TOMISTISKA KATOLSKA TANKEGÅNGEN, MOT VILKEN HAN DÄRFÖR SENARE IBLAND RIKTADE ORÄTTVISA BESKYLLNINGAR.

UNDER STUDIETIDEN LÄRDE HAN YTTERLIGARE ATT OM MÄNNISKAN GÖR SÅ GOTT HON KAN, SÅ FÅR HON GENOM BIKTEN DEN SAKRAMENTALA NÅDEN. DÄRFÖR FÖRSÖKTE HAN IVRIGT GÅ DENNA VÄG, MEN GJORDE ERFARENHETEN, ATT EFTER VARJE PRÄSTERLIG ABSOLUTION VAR SYNDEN FORTFARANDE EN MAKT I HANS INRE. DÅ FÖRSÖKTE HAN MED HELGON- OCH RELIKKULT OCH UTVALDE VAR DAG OLIKA SKYDDSHELGON, 21. STYCKEN, MEN MED SAMMA NEGATIVA RESULTAT. DEN DÖMANDE GUDEN BLEV TVÄRTOM ALLTMER HANS FASA, I SYNNERHET SEDAN HAN GENOM DEN NYSSNÄMNDNA NOMINALISTISKA TEOLOGIEN LÄRT KÄNNA GUD SOM DEN "GODTYCKLIGT HANDLANDE" OCH DEN DÄRUR FÖLJANDE PREDESTINATIONSLÄRAN. STÄNDIGT PLÅGADES HAN AV SITT STARKA SYNDAMEDVETANDE. STÄNDIGT MALDE TANKARNA OMKRING DETTA, ATT HAN ALLTID KÄNDE SIN SYND. BETYÖDDE DET ATT HAN HÖRDE TILL DE "ICKE UTVALDA"? DÅ VAR JU ALL MÖDA FÖRGÄVES? ÅNGESTEN SÖNDRSLET HANS SJÄL. HANS STARKA BUNDENHET AV DET GAMMALTESTAMENTLIGA BETRAKTELSESETTET KOMMER TILL UTTRYCK I DESSA VERKLIGT VANVETTIGA UTSAGOR OM GUD.

"GUD KAN ICKE VARA GUD, OM HAN ICKE FÖRUT VARIT DJÄVUL. FÖR ATT KOMMA TILL HIMLEN MÅSTE VI FÖRST HA VARIT DJÄVULENS BARN."

"DENN ALLES WAS GOTT REDET UND THUT, DASS MUSS DER TEUFEL GEREDET UND GETAHN HABEN. UND SUMMA, DER TEUFEL WIRD UND IST KEIN TEUFEL, ER SEI DENN ZUVOR GOTT GEWEST. - ICH MUSS DEM TEUFEL EIN STÜNDELEIN DIE GOTTHEIT GÖNNEN UND UNSERN GOTT DIE TEUFELHEIT ZUSCHREIBEN LASSEN." T. BOHLIN: GUDSTRO OCH KRISTUSTRO HOS LUTHER.

HÄR KANSKE NÅGRA ORD BÖR SÄGAS OM JOHAN CALVIN, VARS ÅNGEST LIKSOM HOS PAULUS OCH LUTHER YTTERST TYCKS HA BOTTNAT I SEXUALNÖD. CALVIN LED AV EN KÖNSKYLA, SOM GJORDE HONOM SJUKLIGT RÄDD FÖR KVINNOR OCH TVINGADE IN HONOM PÅ DEN ASKETISKA VÄGEN; DET ÄR OCKSÅ TROLIGT ATT HAN VAR EPILEPTIKER. DENNA SVAGHET GÖR HONOM BEKLAGANSVÄRD, MEN DET ÄR BEKLÄMMANDE ATT HANS KOMPENSATIONSBEGÄR SKULLE TA SIG SÅ FASAVÄCKANDE UTTRYCK I DET RELIGIÖSA LIVET. ÄVEN FÖR CALVIN MED SIN PSYKOPATISKA LÄGGNING ÄR RÄDSLAN FÖR DEN STRÄNGE GUDEN SÅ STOR ATT DEN TAR SIG DET FÖRSKRÄCKLIGA UTTRYCKET, ATT HAN I VILD FÖRTVIVLAN KAN UTBRISTA "JAG SKALL UTROTA SATAN!" OCH "SAMVETSFRIHET ÄR EN DJÄVULENS TROSSATS!"

GENOM STUDIER AV LUTHER OCH I BIBELN BLEV CALVIN OMVÄND MEDAN HAN VISTADES VID UNIVERSITETET I PARIS, MEN DÅ FÖRFÖLJELSEN MOT REFORMATIONEN VAR MYCKET HÄTSK I FRANKRIKE, FLYDDE HAN TILL SCHWEIZ OCH LYCKADES FÅ SINA LÄROSATSER ANTAGNA I GENEVE. DESSA UTFORMADES KORTA OCH KONCISA. VARJE MEDBORGARE MÅSTE AVLÄGGA ED PÅ DEM, ALLA NÖJEN FÖRBJÖDS OCH EN OLIDLIG KYRKÖTUKT INFÖRDES. FOLKET GJORDE TILL SLUT UPPROR INFÖR DETTA SKRÄCKREGELEN OCH CALVIN MÅSTE FLY. MEN SNART ÅTERKALLADES HAN OCH DÄREFTER BLEV HANS GLÄDJEDÖDANDE ÅTGÄRDER ÄNNU VÄRRE. FÖRSAMLINGSLIVET ÖVERVAKADES STRÄNGT OCH T.O.M. I DET ENSKILDA LIVET INGREP HAN. HAN BESTÄMDE HUR MAN SKULLE GÅ KLÄDD, HUR MÅNGA RÄTTER MAN FICK ÄTA O.S.V. DE, SOM INTE VILLE UNDERKASTA SIG BLEV ANTINGEN LANDSFÖRVISTA ELLER DÖMDA TILL FÄNGELSE ELLER DÖD. SPANJOREN MIKAEL SERVET T.EX., SOM FÖRSÖKTE ÅTERSTÄLLA JESU



LÄRA I DESS URSPRUNGLIGA FORM, BLEV GENOM CALVINS PÅTRYCKNINGAR DÖMD ATT BRÄNNAS Å BÅL SOM GUDSFÖRSMÄDARE, AV ALLT ATT DÖMA DET VANLIGASTE SÄTTET UNDER DENNA TID ATT BLI AV MED MOTSTÅNDARE.

FÖR EN MODERN MÄNNISKA FÖREFALLER BÅDE LUTHER OCH CALVIN ATT VARA VETTSKRÄMDA NEUROTIKER; AV ALLT ATT DÖMA TYCKS SKRÄCKEN OCH INTE KÄRLEKEN HA SPELAT DEN STÖRSTA ROLLEN I DERAS LIV. I VARJE FALL KAN DET VÄL KNAPPAST FINNAS NÅGON ANNAN FÖRKLARING TILL ATT CALVIN, "DEN RELIGIÖSA TERRORNS MÄSTARE", KUNNAT SÅ FULLSTÄNDIGT GÅ MÄSTARENS MOTSÄTTA VÄG, ALLTMEDAN HAN TYDLIGEN PÅ FULLT ALLVAR TRODDE SIG VARA EN VÄRDIG KRISTI EFTERFÖLJARE.

DÅ HUMANISMEN PÅ NYTT BÖRJADE SÄTTA KRISTUS I CENTRUM, DEN LIDANDE KRISTUS VILL SÄGA, FANN LUTHER I DENNA TANKE EN VISS MYSTISK RO, MEN HANS INRE STRIDER FORTSATTE DOCK. TILL SLUT FANN HAN EFTER LÅNGVARIGA STUDIER AV PAULI BREV TILL ROMARNA, ROM. 1:17, DEN LÖSNING PÅ SIN LÅNGA KAMP, SOM FÖR HONOM SKULLE BLI DEN ENDA RÄTTA.

DEN ÅSKÅDNING SOM SEDERMERA BILDADE GRUNDEN I HANS NYA DOGMSYSTEM OCH SOM EFTER MÅNGA HÅRDA FEJDER FASTSTÄLLDES I DEN LUTHERSKA REFORMATIONEN ÄR I STÖRSTA KORTHET FÖLJANDE.

ENLIGT LUTHERS ÖVERTYGELSE KAN MÄNNISKAN INTE FÖRTJÄNA GUDS NÅD, EFTERSOM HON TROTS SINA BÄSTA STRÄVANDEN ÄR OCH FÖRBLIR EN SYNDARE. HAN ANSLUTER SIG DÄRFÖR TILL PAULI SYNDAUPPFATTNING, ROM. 5:12.

"GENOM EN ENDA MÄNNISKA, (ADAM), HAR SYNDEN KOMMIT IN I VÄRLDEN OCH GENOM SYNDEN DÖDEN; OCH SÅ HAR DÖDEN KOMMIT ÖVER ALLA MÄNNISKOR, EFTERSOM DE ALLA HAVA SYNDAT."

MEN GENOM TRON PÅ GUDS NÅD I JESUS KRISTUS KOMMER DEN ÅNGERFULLE SYNDAREN TILL FÖRVISSNING OM ATT GUD ÄR FÖR HONOM EN NÅDIG GUD, SOM FÖRLÅTER HONOM HANS SYNDER. BIBELORDET BLEV DÄRFÖR FÖR LUTHER DEN ENDA GÄLLANDE SANNINGSNORMEN. "DEN SKÖKAN FÖRNUFTET" FÖRDÖMDE HAN HELT OCH HÅLLET OCH ARISTOTELES HADE HAN LIKA LITE RESPEKT FÖR. HAN ANTAR SÅLEDES HELT DEN PAULINSKA UPPFATTNINGEN OM RÄTTFÄRDIGGÖRELSE GENOM TRON ALLENA, DEN S.K. MATERIALPRINCIPEN. GANSKA NATURLIGT DÅ HANS SJÄLSLIGA LÄGGNING I MYCKET TYCKS ÖVERENSSTÄMMA MED PAULUS.

GENOM DENNA LÄRA, SOM FÖR MÅNGA TEDDE SIG YTTERTST MOTBJUDANDE, RÅKADE HAN I STRID MED ALLA, SOM FORDRADE MER ÄN ORD OCH SOM VILLE TJÄNA GUD I HANDLING OCH GÄRNING. HUMANISTERNAS FRÄMSTE, ERASMUS AV ROTTERDAM, SKREV SIN MÄRKLIGA "OM DEN FRIA VILJAN", OCH LUTHER SVARADE MED SIN "OM DEN TRÄLBUNDA VILJAN", HELT BASERAD PÅ AUGUSTINI LÄRA OM ARVSYNDEN.

DET ÄR ETT BETYDELSEFULLT FAKTUM, VÄRT ATT SÄRSKILT BEGRUNDAS, ATT INTE ENDAST ERASMUS UTAN ÄVEN LUTHERS EGEN LÄRARE OCH BIKTFADER, DEN KRISTNE MYSTIKERN STAU-PITZ INTE KUNDE FÖLJA LUTHER. DET ÄR TYDLIGT ATT LUTHER ALDRIG FÖRSTÅTT VARKEN MYSTIKENS ELLER HUMANISMENS ETOS. ERASMUS GICK I SIN KRITIK IBLAND ÄNNU LÄNGRE ÄN LUTHER OCH GÄLLDE BLAND BÅDE VÄNNER OCH MOTSTÅNDARE SOM DEN REFORMATORISKA RÖRELSENS EGENTLIGA UPPHOVSMAN OCH LEDARE VID SIDAN AV LUTHER. MEN HANS KRITIK VAR BYGGD PÅ NYKTERT FÖRSTÅND OCH HAN HADE INGEN FÖRSTÅELSE FÖR LUTHERS RELIGIÖSA GRUNDTANKAR. KRISTUS VAR FÖR HONOM DEN HÖGA FÖREBILDEN, VISHETSLÄRAREN, TILL VARS ENKLA SEDELÄRA MAN BORDE ÅTERVÄNDA. ATT MÄNNISKAN ÄR ALLTIGENOM SYNDARE ANSÅG HAN VARA EN ALLDELES FELAKTIG TANKEGÅNG OCH ALLA, SOM DELADE HANS UPPFATTNING OM MÄNNISKANS EGEN KRAFT TILL GOTT OCH ONT FÖLJDE DÄRFÖR ERASMUS. HAN OCH HANS VÄNNER VAR FRIDSAMHETENS OCH FÖRSONINGENS FÖRESPRÅKARE OCH FÖRSÖKTE MOTARBETA ÅNGESTTENDENSEN HOS LUTHER OCH HJÄLPA HONOM ATT UPPNÅ DET LUGN OCH DEN HARMONI HAN SAKNADE.

VAD SOM UTLÖSTE OCH INLEDDE LUTHERS STRID MED KYRKAN VAR, SOM VÄL ÄR ALLMÄNT BEKANT, MISSBRUKEN AV DE S.K. AVLATSBREVEN, VARIGENOM MAN KUNDE "FRIKÖPA" SYNDEN. DESSA KOM SÅ SMÅNINGOM ATT INNEBÄRA ETT EFTERSKÄNKANDE ICKE BLOTT AV KYRKOSTRAFFEN, UTAN ÄVEN AV GUDOMLIGA SYNDASTRAFF GENOM LÖSKÖPANDE FRÅN DESSA I PENNINGGÅVOR TILL KYRKAN. MISSBRUK AV BREVEN HADE FÖRSIGGÅTT LÄNGE, MEN DET VAR EN SPECIELL AVLATSUPPGÖRELSE, SOM SÄRSKILT SÅRADE LUTHERS RÄTTSKÄNSLA TILL DEN GRAD ATT HAN KÄNDE ATT NÅGOT MÅSTE GÖRAS FÖR ATT STOPPA OFOGET. DÄRMED FÖRHÖLL DET SIG PÅ DETTA SÄTT.

KURFURSTEN-ÄRKEBISKOPEN ALBREKT AF MAINZ HADE MOT KANONISK LAG FÖRVÄRVAT TRE BISKOPSDÖMEN OCH MÅSTE FÖR DETTA BETALA PÅVEN MER ÄN 200.000 MARK. FÖR ATT KUNNA BETALA SUMMAN FICK HAN I HEMLIGHET RÄTT AV PÅVEN TILL HÄLFTEN I NORRA TYSKLAND AV DEN OFFICIELLT AV PETERSKYRKAN PÅLYSTA AVLATSHANDELN. AFFÄREN ORDNADES SÅ, ATT BANKIR-



HUSET FUGGER I AUGSBURG FÖRSKOTTERADE PENGARNA TILL PÅVEN OCH SOM SÄKERHET ÖVERTOG ALBREKTS AVLATSDEL. SÅ UTSÄNDES AVLATSAGENTER, VERKLIGA HANDELSRESANDE I SYNDAFÖRLÅTELSE, FRÄMST TETZEL, GENOM VILKA GESCHÄFTSSIDAN HELT TOG ÖVERHAND. HÄRIGENOM KRÄNKTES LUTHERS NYA UPPFATTNING OM VÄGEN TILL FRÄLSNING SÅ DJUPT, ATT HAN ANSÅG SIG NÖDGAD ATT FRAMTRÄDA OFFENTLIGT. KORT EFTER DE 97 TESERNA MOT SKOLASTIKEN ANSLOG HAN 31 OKTOBER 1517 PÅ DÖRREN TILL SLOTTSKYRKAN I WITTENBURG 95 TESER MOT AVLATEN. DET ÄR FRÅN DENNA DAG MAN BRUKAR RÄKNA DEN S.K. REFORMATIONENS BÖRJAN.

LUTHER SJÄLV HADE EGENTLIGEN INTE AVSETT NÅGON REVOLUTION GENOM SIN KRITIK. HAN FÖRNEKADE INTE AVLATEN UTAN ENDAST DESS MISSBRUK. MEN TYSKA FOLKET FANN I TESERNA NÅGOT, SOM PROFETERADE OM ANDLIG FRIGÖRELSE. STUDENTERNA ÖVERSÄTTE OCH TRYCKTE TESERNA. INOM 14 DAGAR VAR DE SPRIDDA ÖVER HELA TYSKLAND OCH INOM 4 VECKOR ÖVER PRAKTISKT TAGET HELA VÄSTERLANDET.

EFTERSOM KATOLSKA KYRKANS EKONOMISKA INTRESSEN VAR STARKT HOTADE FÖRSÖKTE MAN TYSTA LUTHER. EN TREÅRIG KÄTTERIPROCESS VARS ANKLAGELSE GÄLLDE "MISSSTANKE FÖR KÄTTERI" MISSLYCKADES. FÖR ATT FORTARE FÅ BUKT MED LUTHER ÄNDRADES DÅ ANKLAGELSEN PLÖTSLIGT TILL "NOTORISKT KÄTTERI", MEN ÄVEN DETTA ANSLAG GICK OM INTET OCH LUTHER FRIKÄNDES. PÅ GRUND AV FÖRNYADE INTRIGER MÅSTE HAN SENARE DISPUTERA I LEIPZIG, DÄR HAN BRÖT MED HELA DET KATOLSKA KYRKOSYSTEMET OCH DÄRMED KLART FRAMTRÄDDE SOM KÄTTARE. MEN DISPUTATIONEN MEDFÖRDE OCKSÅ ATT HUMANISMENS FÖRETRÄDARE ÖPPET STÄLLEDE SIG PÅ LUTHERS SIDA, VILKET BLAND ANNAT MEDFÖRDE ATT HAN FICK MEDHJÄLPARE, FRÄMST MELANCKTON, SOM KUNDE UTFORMA OCH UTBREDA HANS TANKAR.

EFTER LUTHERS DÖD UTBRÖT SKARPA STRIDER. ANHÄNGARNA TILL MELANCKTON ANSÅG ATT ETT KRISTLIGT LIV I ANDA OCH SANNING ÄR NÖDVÄNDIGT OCH ATT DE GODA GÄRNINGARNA UNDER INGA OMSTÄNDIGHETER FICK FÖRBISES, MEDAN LUTHERANERNA DÄREMOT HÖLL FAST VID SIN UPPFATTNING, ATT GODA GÄRNINGAR VAR SKADLIGA FÖR SALIGHETEN EMDAN MÄNNISKAN, DÅ HON FÖRMENAR SIG HA SÅDANA, FÖRLEDES ATT FÖRTRÖSTA PÅ DEM OCH ICKE PÅ GUDS NÅD.

EFTER STORA STRIDIGHETER UTARBETADES ÅR 1577 DEN S.K. KONKORDIEFORMELN OCH LÄNGRE FRAM ÅR 1580 FÖRENADES DEN MED EN DEL ANDRA ÄLDRE BEKÄNNELSESKRIFTER TILL EN GEMENSAM SAMLING, SOM FICK NAMN AV KONKORDIEBOKEN. DÄR UPPTOGS - UTOM DE TRE EKUMENISKA TROSBEKÄNNELSENA, SOM UTOM BEKÄNNELSENA INNEHÅLLER HÄTSKA ANGREPP MOT KATOLSKA KYRKAN - DEN OFÖRÄNDRADE AUGSBURGISKA BEKÄNNELSEN, DESS APOLOGI AV MELANCKTON, DE SCHMALKALDISKA ARTIKLARNA OCH DEN LILLA OCH DEN STORA KATEKESEN. OCH SÅ VAR DEN LUTHERSKA DOGMATIKEN FÄRDIG.

DEN HÖGST EGENARTADE AUGSBURGISKA BEKÄNNELSEN ANTOGS PÅ RIKSDAGEN I AUGSBURG ÅR 1530 OCH FÖRELÄSTES PÅ TYSKA INFÖR KEJSARE OCH STÄNDER. DE TILL KEJSAREN SAMTIDIGT ÖVERLÄMNANDE ORIGINAL Exemplaren PÅ LATIN OCH TYSKA HA FÖRKOMMIT, OCH TVEKSAMHET HAR I FLERA FALL RÄTT OM DEN URSPRUNGLIGA LYDELSEN. BEKÄNNELSEN UNDERTECKNADES AV KURFURSTAR, HERTIGAR, GREVAR OCH BORGMASTARE; VID DETTA KYRKOMÖTE LIKSOM VID MÅNGA ANDRA VAR OMBUDEN SÅ OKUNNIGA, ATT DE INTE ENS KUNDE LÄSA, VILKET INTE TYCKS HINDRA ATT DERAS UPPFATTNINGAR FORTFARANDE SKALL VARA NORMGIVANDE FÖR DEN BILDADE NUTIDSMÄNNISKAN. DE SVENSKA PRELATERNA FASTSTÄLLDE BEKÄNNELSEN PÅ UPPSALA MÖTE ÅR 1593.

EFTERSOM DET BEVISLIGEN FÖRHÅLLER SIG SÅ, EGENDOMLIGT NOG MÅSTE MAN VÄL SÄGA, ATT DE FLESTA KRISTNA ÄR OKUNNIGA OM VAD SOM I AUGSBURGISKA BEKÄNNELSEN PROKLAMERAS OCH VAD DE FÖLJAKTLIGEN MÅSTE TRO PÅ FÖR ATT BLI EVIGT FRÄLSTA OCH SALIGA FÖLJER HÄR SAMMANDRAG AV NÅGRA AV DE VIKTIGASTE PUNKTERNA.

1. ART. ATT GUD ÄR ETT GUDOMLIGT VÄSENDE MED TRE PERSONER I EN OCH SAMMA ENHET, HAN SJÄLV.
2. ART. ATT ALLA MÄNNISKOR EFTER ÅDAMS FALL FÖDS MED SYND OCH ATT ALLA DE SOM ICKE DÖPAS GÅ MISTE OM EN NY FÖDELSE OCH DEN HELIGE ÄNDE OCH DÄRFÖR BLIR EVIGT FÖRTAPPADE.
3. ART. ATT DE DÖDA SKALL UPPSTÅ PÅ DEN YTTERSTA DAGEN OCH DÖMAS AV JESUS.
4. ART. ATT MÄNNISKAN ICKE KAN BLI RÄTTFÄRDIG INFÖR GUD GENOM SINA EGNA KRAFTER, FÖRSKYLLAN ELLER GÄRNINGAR, UTAN HON BLIR RÄTTFÄRDIG OCH FÅR SYNDERNAS FÖRLÅTELSE ALLENAST GENOM TRON.
5. ART. ATT DE, SOM FRUKTA KYRKANS GUD ÄR UTVALDA OCH SKALL FÅ EVIGT LIV MEN DE SOM INTE FRUKTA DENNA GUD SKALL I EVIGHET PINAS OCH PLÅGAS.



6. ART. ATT MÄNNISKAN INTE AV EGEN KRAFT KAN FRUKTA GUD, FÖRTRÖSTA PÅ HONOM, LEVA KYSKT, HANDLA RÄTT MOT SIN NÄSTA MM.
7. ART. ATT DEN FÖRSAMLING, DÄR EVANGELIUM LÄRES RENT OCH SAKRAMENTEN BRUKAS RÄTT ÄR DE HELIGAS SAMFUND ELLER GUDS FÖRSAMLING.
8. ART. OM DEN KRAFT, PREDIKOÄMBETET ÄGER.
9. ART. ATT INGEN KAN BLI SALIG SOM INTE BLIVIT DÖPT.
10. ART. ATT KRISTI LEKAMEN OCH BLOD FINNES I NATTVARDEN.
11. ART. ATT PRÄSTEN I GUDS FÖRSAMLING KAN TILLSÄGA SYNDERNAS FÖRLÅTELSE PÅ JESU BEFALLNING.

DET ÄR FRESTANDE ATT ANALYSERA HELA AUGSBURGISKA BEKÄNNELSEN, MEN HÄR SKALL ENDAST GÖRAS NÅGRA REFLEXIONER ÖVER DOPET OCH NATTVARDEN, EFTERSOM KOMMENTARERNA ÖVER DE ÖVRIGA ARTIKLARNA EGENTLIGEN GÖR SIG SJÄLVA.

I DET KYRKLIGA SPRÅKET KALLAS EN KULTHANDLING, I VILKEN GUDOMLIGA NÅDEGÅVOR FÖRMEDLAS GENOM SYNLIKA TECKEN FÖR SAKRAMENT. URSPRUNGLIGEN FANNS ÄNDA TILL TRETTIO SAKRAMENT INDELADE I TRE KLASSER. PETRUS LOMBARDUS 1164, BEGRÄNSADE DERAS ANTAL TILL SJU, MEDAN I DEN PROTESTANTISKA KYRKAN SAKRAMENTENS ANTAL REDUCERATS TILL TVÅ, DOPET OCH NATTVARDEN.

DET SKULLE VARA INTRESSANT ATT FÅ FÖRKLARING PÅ HUR HELIGA KULTHANDLINGAR PÅ DETTA SÄTT KAN REDUCERAS OCH PÅ VAD OCH PÅ VILKET SÄTT DE FÖRLOROT SIN MAGISKA KRAFT. EFTERSOM KRAFTEN FÖLJAKTLIGEN MÅSTE BETRAKTAS SOM TVIVELAKTIG KÄNSKE MAN KAN TILL-LÅTA SIG ATT NÅGOT NÄRMARE GRANSKA DE TVÅ RITER, SOM FORTFARANDE FINNS KVAR.

DET KRISTNA DOPET, SOM ÄR DEN SAKRAMENTALA HANDLING VARIGENOM EN MÄNNISKA UPPTAGES I DEN KRISTNA FÖRSAMLINGEN TILL DELAKTIGHET I DESS GUDSGEMENSKAP, HAR SIN NÄRMASTE FÖREBILD I DET "BÄTTRINGENS DOP TILL SYNDERNAS FÖRLÅTELSE" MARK 1:4, VARMED JOHANNES DÖPAREN LÄT DEM SOM LYSSNAT TILL HANS FÖRKUNNELSE OM GUDSRIKETS NÄRHET, BESEGLA SITT ALLVARLIGA UPSÅT ATT GENOM EN DJUPGÅENDE SINNESÄNDRING BEREDA SIG TILL DESS MOTAGANDE. JOHANNES ANSLUTER SIG HÄRMED UTAN TVIVEL TILL GAMMALTESTAMENTLIGA OCH JUDISKA FÖREBILDER, VARE SIG I ALLMÄNHET TILL DE PROFETISKA UPPMANINGARNA OM DEN ALLMÄNNA RENING, SOM MÅSTE FÖREGÅ DEN MESSIANSKA TIDEN OCH TILL LAGENS MÅNGA RENINGSFÖRESKRIFTER ELLER SPECIELLT TILL DET DOP, SOM REDAN I FÖRKRISTLIG TID SYNESS HA VARIT I BRUK VID PROSELYTERS UPPTAGANDE I DEN JUDISKA FÖRSAMLINGEN.

LÄRAN OM DOPET FRAMTRÄDER Å ENA SIDAN SOM DEN AVGÖRANDE BEKÄNNELSEHANDLING, VARIGENOM DEN DÖPTE BRÖT MED HEDENDOMEN, MEN FATTAS Å ANDRA SIDAN SOM DET MEDEL, VARIGENOM ALLA DE ANDLIGA GÅVOR, SOM ÅT DEN KRISTNA FÖRSAMLINGEN I DESS GUDSGEMENSKAP ÄR GIVNA, TILLÄGNAS DEN ENSKILDE, INTE ENDAST SOM SYMBOL. DEN SKÄNKER SYNDERNAS FÖRLÅTELSE, RENAR FRÅN SYNDEN, BEGÅVAR MED ANDEN OCH INSÄTTER DEN DÖPTE I EN MYSTISK LIVSGEMENSKAP MED JESUS. DOPET BEHÖVER SÅLEDES INTET KOMPLEMENT. DET GÄLLER FÖR DEN KRISTNE ATT GENOM HELA SITT LIV ALLTMER TILLÄGNA SIG OCH HÄMTA TRÖST AV SIN "DÖPELSENÅD", EN FÖR LUTHERDOMEN MYCKET TYPISK TANKEGÅNG.

DEN URSPRUNGLIGA KYRKAN HADE INTE NÅGON FIXERAD LÄRA OM DOPET. HOS KYRKOFÄDERNA STÅR YTTRANDE, SOM RÖJER EN RENT SYMBOLISTISK UPPFATTNING SIDA VID SIDA MED EN STARKT REALISTISK ÅSKÅDNING. FÖRST PÅ KONSILIET I FLORENS ÅR 1439, VARS BESTÄMMELSER SEDAN UPPTOGS OCH KOMPLETTERADES AV TRIDENTINUM, FASTSLOG DEN ROMERSKA KYRKAN SIN LÄRA OM DOPET LIKSOM OM SAKRAMENTEN ÖVER HUVUD TAGET.

ENLIGT DEN ROMERSKA OCH ÄVEN DEN GREKISKA KYRKAN FÖRMEDLAR DOPET FÖRLÅTELSEN FÖR DEN GENOM ARVSYNDEN OCH DE FÖRE DOPET BEGÅNGNA VERKSYNDERNA ÅDRAGNA SKULDEN, MEN UTPLÅNAR OCKSÅ SJÄLVA ARVSYNDEN, SÅ ATT DEN HOS DEN DÖPTE KVARSTÄENDE BEGÅRELSEN INTE LÄNGRE HAR KARAKTÄREN AV SYND, HUR NU DETTA KAN GÅ TILL.

ZWINGLI SER I DOPET ENDAST ETT FÖRBUNDSTECKEN OCH EN BEKÄNNELSEHANDLING, VARIGENOM DEN DÖPTES INTAGANDE I DEN KRISTNA FÖRSAMLINGEN OFFENTLIGT BETYGAS. CALVIN NÄRMAR SIG DEN REFORMERTA KYRKANS UPPFATTNING TILL DEN LUTHERSKA, DOPET ÄR ENLIGT HANS MENING EN UNDERPANT, VARIGENOM GUDS VILJA BESEGLAS, ATT ÅT DEN DÖPTE SKÄNKAS OCH I HONOM VERKA ALLT DET, SOM I DOPHANDLINGEN SYMBOLISERAS.

LUTHER ANSER ATT ARVSYNDEN ICKE UTPLÅNAS, MEN I DET MÄNNISKAN GENOM DOPET "ÖVERANTVARDAS ÅT GUD OCH AV HONOM TILL NÅD UPPTAGES", INNEBÄR DETTA NÄRMAST ETT BORTTAGANDE AV DEN PÅ MÄNNISKAN VILANDE OCH HENNE FRÅN GUD SKILJANDE SKULDEN. DÄRIGENOM ÖPPNAS NU OCK FÖR MÄNNISKAN FÖR ALLTID DEN FRIA TILLGÅNGEN TILL DENNA NÅD, VARMED HÄR I FRÄMSTA RUMMET FÖRSTÅS SYNDERNAS FÖRLÅTELSE, LIKSOM DOPET Å ANDRA SIDAN FÖR HENNE



FÖR MED SIG FÖRPLIKTELSEN ATT I ALLT SITT LIV TJÄNA GUD.

FÖR DOPETS GILTIGHET KRÄVS ENLIGT EVÄNGELIUM ENDAST DESS FÖRRÄTTANDE "EFTER KRISTI INSTIFTELSE" MEDELS VATTEN. DENNA INSTIFTELSE HAR MAN SEDAN GAMMALT SETT I BIBELORDET MATT. 28:19: "GÅN UT OCH GÖREN ALLA FOLK TILL MINA LÄRJUNGAR, DÖPANDE DEM I FADERNS OCH SONENS OCH DEN HELIGE ÅNDES NAMN, LÄRANDE DEM ATT HÅLLA ALLT DET JAG HAR BEFALLT EDER". DETTA BIBELORD, SOM MAN SÅLEDES TILLSKRIVER JESUS, ÄR DOCK MYCKET OMDISKUTERAT OCH FÖREFALLER JU OCKSÅ EGENDOMLIGT EFTERSOM DET ÄR SÅ GOTT SOM SÄKERT ATT HAN FÖR SIN DEL UPPGIVIT BOTSDOPET. INTET SPÅR AV NÅGON DYLIK PRAXIS FINNS I TRADITIONEN OM JESU OFFENTLIGA VERKSAMHET BLAND BEFOLKNINGEN I GALILÉEN. TVÄRTOM HETER DET I JOH. 4:2, "DOCK VAR DET ICKE JESUS SJÄLV, SOM DÖPTE, UTAN HANS LÄRJUNGAR". UPPMANINGEN BLIR ÄNDÅ OBEGRIPLIGARE GENOM ATT TREENIGHETEN I DEN TEOLOGISKA FORMEN, FADERN, SONEN OCH DEN HELIGE ÅNDE, INTE UTARBETADES OCH STADFÄSTES PÅ OLIKA KYRKOMÖTEN FÖRRÄN MÅNGA HUNDRA ÅR EFTER MÄSTARENS DÖD. SJÄLVA TERMEN "TRINITAS" - TREENIGHET - FÖREKOMMER FÖR FÖRSTA GÅNGEN I KYRKANS HISTORIA I TERTULLIANI SKRIFT "ADVERSUS PRAXEAN".

DOPRITEN GER OCKSÅ ANLEDNING TILL ANDRA FUNDERINGAR. OM DOPET FÅR SIN MAGISKA KRAFT GENOM VATTEN FRÅGAR MAN SIG VARFÖR JOHANNES DÖPAREN SÅ BESTÄMT FÖRKLARAR: "JAG DÖPER EDER I VATTEN, MEN DEN, SOM KOMMER EFTER MIG HAN SKALL DÖPA EDER I HELIG ÅNDE OCH ELD". MATT. 3:11. HÄR ANTYDER HAN ATT EN HÖGRE ANDLIG UTVECKLING SKALL BLI MÖJLIG FÖR MÄNNISKAN GENOM NÅGON SOM SKALL KOMMA OCH FÖRSÄKRAR ATT GENOM DENNE SKALL DOPET SKE ANNORLUNDA, GENOM HELIG ÅNDE, D.V.S. GENOM EN NY ÅNDA. TROTS DETTA ÄR FORTFARANDE JOHANNES DÖPAREN OCH INTE KRISTUS DOPAUKTORITET. HUR KAN DET KOMMA SIG ATT DESSA ORD INTE FÖR LÄNGE SEDAN TAGITS EMOT "PÅ ETT ANDLIGT SÄTT" SÅ MAN FÖRSTÅTT, ATT DE BETYDER ATT EN NY GUDSPRINCIP SKULLE KOMMA ATT UPPENBARAS FÖR MÄNNISKAN?

AV STORT INTRESSE ÄR JESU YTTRANDE I MATT. 19:14, DÄR HAN TALAR TILL FOLKET OCH UPPMANAR DEM ATT "LÅTEN BARNEN VARA OCH FÖRMENEN DEM ICKE ATT KOMMA TILL MIG, TY HIMMELRIKET HÖR SÅDANA TILL". HUR FÖRKLARAR TEOLOGERNA DETTA? MAN FÅR VÄL FÖRMODA ATT HAN HÄR TALAR TILL JUDISKA BARN.

ÄNTINGEN FÖREKOM REDAN I FÖRKRISTEN TID DOP BLAND JUDARNA OCH VARFÖR MÅSTE I SÅ FALL JUDAR, SOM KRISTNAS DÖPAS OM IGEN? ELLER OCKSÅ FÖREKOM INTET DOP VID DENNA TID OCH ÄNDÅ FÖRKLARAR MÄSTAREN KLART OCH TYDLIGT ATT BARNEN HÖR GUDS RIKE TILL, TROTS ATT DE ÄR ODÖPTA. HÄR FÖRELIGGER STOR OKLARHET LIKSOM NÄR DET GÄLLER NATTVARDEN.

DET ÄR VÄL NUMERA GANSKA ALLMÄNT KÄNT, ATT DEN MODERNA RELIGIONSHISTORISKA FORSKNINGEN VELAT STÄMPLA DOPFÖRESTÄLLNINGARNA LIKSOM DE SAKRAMENTALA TANKARNA ÖVER HUVUD TAGET SOM EN REST AV MYSTERIEMAGI. POUL BJERRE HAR T.EX. PÅVISAT, ATT NÄR DE SPANSKA MISSIONÄRERNA FÖRST KOM I BERÖRING MED INKAS, FANN DE ATT DESSA HADE EN RIT SOM TILL PUNKT OCH PRICKA ÖVERENSSTÄMDE MED NATTVARDEN. "MAN BÖR INTE FÖRVÄNA SIG ÖVER ATT DETTA VERKADE FÖRBRYLLANDE PÅ DEM. EFTER DJUPSINNIGT DEBATTERANDE AV FENOMENET KOM DE TILL DET RESULTATET, ATT DETTA VAR ETT DJÄVULENS ILLISTIGA FÖRSÖK ATT EFTERLIKNA HERRENS HELIGA NATTVARD. DET HAR EMELLERTID VISAT SIG ATT DJÄVULEN VARIT FRAMME OCH STÄLLT TILL MED OFOG SNART SAGT ÖVERALLT VAR MÄNNISKOR I ÄLDSTA TIDER SAMLATS FÖR ATT FIRA STAMMENS SAKRAMENTALA SAMMANHÅLLNING. VILL MAN FINNA ORSAKEN TILL ATT KRISTENDOMENS ENKLA KÄRLEKSLÄRA ICKE LYCKADES LYFTA RELIGIONSBILDNINGEN UPP PÅ DET SUBLIMA PLAN, SOM ÅCHNATON FÖREGRIPI, SKALL MAN FRAMFÖR ALLT SÖKA DEN HÄR. EFFEKTEN AV DEN KRISTNA ANSATSEN FÖRSTÖRDES DÄRIGENOM ATT ALLEHANDA OFFERRITER FRÅN DE FOLK, SOM SKULLE ERÖVRAS, DROGS IN I KYRKOLÄRAN, SÅ ATT DENNA TILL SLUT BLEV ETT KONGLOMERAT AV OBEGRIPLIGHETER. NÄR DET TALAS OM "LAMMETS BLOD SOM RENAT", ELLER SJUNGES "PÅ KORSET FÖR OSS SLAKTAD" BEHÖVS DET INGA RELIGIONSHISTORISKA KUNSKAPER FÖR ATT MAN SKALL FÖRSTÅ, ATT DET HÄR ÄR FRÅGA OM REMINISCENSER FRÅN DE BLODIGA OFFRENS TID - DET LIGGER I ÖPPEN DAG."

ENLIGT DE SYNOPTISKA EVÄNGELIERNAS OCH 1:KORINTERBREVET INSTIFTADES NATTVARDEN AV KRISTUS SJÄLV, DÅ HAN NATTEN FÖRE SIN DÖD TILLSAMMANS MED SINA TOLV APOSTLAR FIRADE PÅSKMÅLTIDEN. DENNA GAMMALTESTAMENTLIGA MÅLTID VAR EN ÅRLIGEN ÅTERKOMMANDE RITUELL PÅMINNELSE OM ISRAELITERNAS SISTA MÅLTID I EGYPTEN OCH SÅLEDES OCKSÅ OM DERAS BEFRIELSE UR DEN EGYPTISKA TRÄLDOMEN. NATTVARDEN SKULLE SAMTIDIGT TRÄDA I DEN GAMLA PÅSKMÅLTIDENS STÄLLE OCH FÖR DE KRISTNA VARA EN PÅMINNELSE OM FÖRLOSSNINGEN GENOM KRISTUS. FIRANDET AV DETTA HELIGA MINNE SKULLE TILLIKA FÖRMEDLA FÖRENINGEN MELLAN KRISTUS OCH DE KRISTNA, S.K. KOMMUNION, SAMT VARA ETT FÖRENINGSBAND MELLAN DE KRISTNA INBÖRDES.



VAD BETRÄFFAR DEN DOGMATISKA UPPFATTNINGEN AV NATTVARDENS VÄSEN SPÅRAS BLAND DE ÄLDRE KYRKOFÄDERNA OLIKA RIKTNINGAR.

- A / EN SPIRITUALISTISK, SOM ANTOG ETT BLOTT ANDLIGT ÄTANDE OCH DRICKANDE
- B / EN REALISTISK ENLIGT VILKEN SUBSTANTIELL FÖRENING ÄGER RUM I NATTVARDEN MELLAN BRÖDET OCH VINET SAMT KRISTI LEKAMEN OCH BLOD
- C / EN VACKLANDE MELLAN BÅDA.

PÅVEN GREGORIUS DEN STORE UTBILDADE KYRKOLÄRAN OM MÄSSOFFRET, ATT NATTVARDEN VORE ETT ÅTERUPPREPANDE PÅ OBLODIGT SÄTT AV KRISTI BLODIGA OFFER PÅ KORSET. I SAMBAND MED DENNA LÄRA OM MÄSSOFFRET FRAMTRÄDDE OCKSÅ TRANSUBSTANTIATIONSLÄRAN, D.V. S. DEN LÄRAN, ATT BRÖDET OCH VINET UNDER PRÄSTENS UPPLÄSNING AV INSTIFTELSEORDEN MED ÅTFÖLJANDE BÖN, "KONSEKRATION", FÖRVÄNDLAS TILL KRISTI LEKAMEN OCH BLOD. DE, SOM HÄVDADE ATT "BRÖDET OCH VINET GENOM KONSEKRATIONEN BLOTT HELGADES TILL BÄRARE AV KRISTI LIDANDES OCH DÖDS FRUKT, SOM PÅ ETT ANDLIGT SÄTT MEDDELADES TILL DE TROENDE", FÖRDÖMDES SOM KÄTTARE PÅ SÄTT SOM OUPPHÖRLIGT SKETT MED DE FLESTA ANDLIGT HÖGTSTÅENDE OCH FRÄMSYNTA MÄNNISKORNA PÅ DET KRISTNA OMRÅDET. PÅ 40:DE LATERASYNODEN 1215, FÖRKLARADES HÖGTIDLIGEN TRANSUBSTANTIATIONSLÄRAN FÖR KYRKLIG DOGM OCH DÄRMED VAR FRÅGAN ORUBBLIGT AVGJORD.

BÅDE DEN ROMERSKA OCH DEN GREKISK-KATOLSKA KYRKAN HAR STANNAT VID DEN LÄRA OM NATTVARDEN, SOM UTBILDANDES UNDER MEDELTIDEN. REFORMATIONSKYRKORNA DÄREMOT FRÅNGICK MEDELTIDSLÄRAN OM NATTVARDEN OCH GICK TILLDÅKA TILL DEN ÄLDRE TIDENS UPPFATTNING. KYRKOFÄDERNAS ÅSIKTER SKILDE SIG EMELLERTID OCH REFORMATORERNAS UPPFATTNING BLEV DÄRFÖR OCKSÅ OLIKA.

LUTHER ANSLÖT SIG TILL DEN ÅSKÅDNINGEN, ENLIGT VILKEN EN MYSTISK FÖRENING ÄGER RUM MELLAN DET SYNLIGA OCH DET OSYNLIGA I NATTVARDEN.

ZWINGLI TILL DEN ENLIGT VILKEN DET SYNLIGA ENDAST ÄR EN BILD AV DET OSYNLIGA.

CALVIN ÅTER TILL DEN, ENLIGT VILKEN ETT MEDDELANDE AV DET OSYNLIGA SKER GENOM DET SYNLIGA TECKNET.

LUTHER TOG INSTIFTELSEORDENS "DET ÄR MIN LEKAMEN" O.S.V. HELT BOKSTAVLIGT, MEDAN ZWINGLI OCH CALVIN FATTADE DEM FIGURLIGT SOM "DETTA BETYDER". DENNA OLIKHEIT I NATTVARDSLÄRAN BLEV EN AV DE VIKTIGASTE SKILLNADERNA MELLAN DEN LUTHERSKA OCH DEN REFORMERTA KYRKAN. I ENLIGHET MED KONKORDIEFORMELNS UTTALANDE FORMULERADES DEN LUTHERSKA NATTVARDSLÄRAN SÅ: "I, MED OCH UNDER, - IN, CUM, SUB - BRÖDET OCH VINET, MOTTAGER NATTVARDSGÄSTEN KRISTI LEKAMEN OCH BLOD".

NÄR SÅ MÅNGA UPPFATTNINGAR STÄLLS MOT VARANDRA SKULLE MAN GÄRNA VILJA VETA VILKEN SOM EGENTLIGEN ÄR DEN RÄTTA NÄR DET GÄLLER DENNA ENLIGT KRISTEN UPPFATTNING SÅ OERHÖRT VIKTIGA KULTHANDLING. SÄRSKILT SOM MAN TYDLIGEN INTE ALLS TAGIT HÄNSYN TILL JESU EGNA SYNPUNKTER PÅ BRÄNNOFFER OCH SLAKTOFFER I MARK. 12:32-34, DÄR HAN TAR AVSTÅND FRÅN DEN GAMLA HEDNISKA OFFERINSTÄLLNINGEN.

OM NU DEN PROTESTANTISKA TANKEGÅNGEN ÄR RIKTIG, ATT MAN VID NATTVARDEN BOKSTAVLIGT TALAT UNDFÅR KRISTI LEKAMEN OCH BLOD, D.V.S. ÄTER HANS KÖTT OCH DRICKER HANS BLOD, VAD ÄR DET DÅ FÖR MAGISK KOMMUNIKATION, SOM FÖRSIGGÅR MELLAN GUDEN OCH HANS FOLK? KAN DET VARA NÅGOT ANNAT ÄN EN SORTS KANNIBALISM? OM HANDLINGEN VERKLIGEN UTLÖSER ETT NYTT SINNELAG OCH PÅ SÅ SÄTT FRÄLSER MÄNNISKORNA, VARFÖR HAR DÅ INTE RESULTATET VISAT SIG I ATT MÄNSKLIGHETEN FÖRÄNDRATS, D.V.S. AVANCERAT MOT SÄNNINGEN? SÅ ÄR JU TYVÄRR INTE FALLET. UNDER SÅDANA FÖRHÅLLANDEN SKULLE VI NU HAFT FRID PÅ JORDEN OCH EN UPPLYST OCH UTVECKLAD KRISTENHET - ICKE-VÅLD PRINCIPEN HADE VARIT FÖRVERKLIGAD I VÄSTERLANDET.

I INDIEN DÄREMOT HAR MAHATMA GHANDI PÅ ETT ENASTÅENDE FÖREDÖMLIGT SÄTT TILLÄMPAT DENNA PRINCIP OCH EN REPRESENTANT FÖR DEN UNGA NEGERGENERATIONEN, MARTIN LUTHER KING JR HAR TAGIT UPP KAMPEN MOT DE OMÄNSKLIGA RASLAGAR, SOM FÖRBITTRAR LIVET FÖR DE FÄRGADE, GENOM ATT MANA TILL BESINNING OCH LEDA ICKE-VÅLDS AKTIONER AV MASSKARAKTÄR. "UTTRYCK FÖR RASFÖRDOMAR ÄR ETT BLANKT FÖRNEKANDE AV DEN KRISTNA SYNEN PÅ MÄNNISKAN, SÄGER HAN. I AMERIKA SKULLE INTE SLAVERIET HA KUNNAT EXISTERA I ÅRHUNDRADEN OM KYRKAN ICKE SANKTIONERAT DET. KYRKAN HAR ALLTFÖR OFTA SAMTYCKT TILL RÅDANDE FÖRHÅLLANDEN OCH I DAG VILAR GUDS DOM ÖVER DEN."

BLAND ÅTSKILLIGA INFÖDINGSSTAMMAR FÖREKOMMER ÄNNU KANNIBALISM DÄR DEN SEGRANDE



HÖVDINGEN DRICKER DEN BESEGRADES BLOD OCH ÄTER HANS KÖTT FÖR ATT DÄRIGENOM ERHÅLLA HANS PSYKISKA OCH FYSISKA STYRKA. BLODETS DRICKANDE BEHÖVS VÄL HÄR SOM EN SLAGS BLODTRANSFUSION ÅT DEN UTMATTADE KRIGAREN VÄRFÖR MAN KAN SPÅRA EN VISS MENING BAKOM DENNA RIT. MEN KANNIBALISMEN FÖRDÖMS AV DEN KRISTNA KYRKAN VILKET INFÖDINGARNA NOG HAR SVÅRT ATT FÖRSTÅ. EN SVENSK TEOLOGIE PROFESSOR, ICKE DEN VANLIGA TEOLOGTYPEN BERÄTTAR FÖLJANDE, SOM ÅTERBERÄTTATS I TIDNINGEN FREDEN: EN REPRESENTANT FÖR KANNIBALERNA UTMÅLAR OSS FÖRETRÄDARE FÖR DEN VITA CIVILISATIONEN SÅ HÄR.

"JAG KOMMER FRÅN EN FOLKSTAM SOM IN I GANSKA SEN TID HAR PRAKTISERAT KANNIBALISM. DE VITA MÄNNEN FÖRDE MED SIG TILL OSS BUDET "DU SKALL ICKE DRÄPA" SAMT SKJUTVAPEN, SPRIT OCH SJUKDOMAR, SOM PÅ KORT TID GJORDE SLUT PÅ NÄSTAN HELA BEFOLKNINGEN. JAG ÄR EN AV DE FÅ ÖVERLEVANDE.

DET VAR HUNGERN SOM DREV MINA FÄDERS FOLK ATT KASTA SIG ÖVER ANDRA STAMMAR VARVID OCKSÅ DE STUPADE FIENDERNAS KROPPAR KOM TILL ANVÄNDNING SOM FÖDA. DET SISTA VÄCKER DE S.K. KULTURFOLKENS INDIGNATION. DE VITA TOLKAR DET NYSSNÄMNDAS BUDET SÅ HÄR: DU SKALL ICKE DRÄPA EN I TAGET UTAN TIOTUSENTALS PÅ EN GÅNG. MEN OM EN FOLKSTAM INTE BARA DRÄPER UTAN OCKSÅ NYTTJAR DE DRÄPTA SOM FÖDA DÅ BLANDAS INDIGNATION OCH FÖRAKT I LIKA DELAR. SKALL DET VERKLIGEN VARA SÅ MYCKET FINARE ATT SÄTTA IGÅNG MASSMORD PÅ ANDRA FAST MAN SJÄLV HAR TILLRÄCKLIGT ATT ÄTA? OM JAG HADE NÅGON FOLKSTAM ATT KOMMA HEM TILL SKULLE JAG SÄGA ATT JAG ÄR GLAD ATT VARA TILLBAKA BLAND KLOKA MÄNNISKOR."

OCH VAD SÄGER MÄSTAREN? JA, HAN HADE JU UPPNÅTT ETT ANDLIGT PLAN DÄR DET ÄR SJÄLVKLART ATT "GUD ÄR ANDE", JOH. 4:24, OCH DÄRFÖR ENDAST KAN TILLBEDJAS I ANDE OCH SANNING. SÅ HAN SVARAR NATURLIGTVIS.

"DET ÄR ANDEN, SOM GÖR LEVANDE; KÖTTET ÄR TILL INTET GAGNELIGT. DE ORD, SOM JAG HAR TALAT TILL EDER, ÄRO ANDE OCH ÄRO LIV." JOH. 6:63.

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0

COPYRIGHT: A.L. HELLE